

Huvudman

Klara Gymnasium Bildning AB

Beslut

Datum 2025-03-26

Dnr SI 2025:644

Sida 1 (19)

Ärendet

Tillsyn av Klara Teoretiska Gymnasium Stockholm Östra i Stockholms kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Klara Gymnasium Bildning AB att senast den **11 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, skolans arbete med kränkande behandling, användning och omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning, frånvaro och betyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Klara Gymnasium Bildning AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Klara Gymnasium Bildning AB ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att rektorn genomför en uppföljning och analys av lärarnas och elevhälsans arbete med extra anpassningar. Detta arbete ska dokumenteras. Inkom med en redogörelse för uppföljningen, analysen och eventuella beslut om åtgärder. (2 kap. 10 §, 3 kap. 5 § och 4 kap. 4 § skollagen.)
2. Se till att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska sådant stöd ges. Av elevens åtgärdsprogram ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Huvudmannen ska inkomma med de åtgärdsprogram som utarbetats under perioden 26 mars till och med den 4 augusti 2025 samt tillhörande utredningar om särskilt stöd. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av åtgärder. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).

Skolans arbete med kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 11 augusti 2025 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling ska göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
2. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som har inkommit under perioden 26 mars till den 4 augusti 2025. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Användning och omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 11 augusti 2025 klargöra för personal och elever att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd eller om det annars finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 a-b § skollagen)

Frånvaro

1. Se till att rektorn startar en frånvaroutredning i de fall en elev har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. Rektorn ska dokumentera hur många elever som har haft sådan frånvaro under perioden den 26 mars till och med den 4 augusti 2025. För respektive elev ska dokumenteras när en utredning har startats. Av utredningarna ska orsakerna till elevens frånvaro och vilka åtgärder som kommer att vidtas för att öka elevens närvaro framgå. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)

2. Se till att ska huvudmannen snarast anmäler till hemkommunen om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Dokumentation på vilket sätt detta har skett ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 15 § skollagen)

Betyg

1. Se till att betyg beslutas av den lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. I de fall den undervisande läraren inte är legitimerad och inte omfattas av någon undantagsbestämmelse ska bedömning och betygssättning ske tillsammans med en legitimerad lärare. Dokumentation på vilket sätt rektorn har säkerhetsställt att detta har skett ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen)
2. Se till att det av betygskatalogen framgår ifall ett betyg har beslutats efter provning, om ett betyg har rättats eller ändrats samt när detta har gjorts. Såväl det gamla som det nya betyget ska framgå och den eller de som har beslutat om nytt betyg efter provning, rättelse eller ändring ska datera och signera uppgiften i betygskatalogen Huvudmannen ska inkomma med de delar av betygskatalogen där provning, rättelse eller ändring har gjorts, i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (12 och 15 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ([2011:123])).

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen från att ingripa mot Klara Gymnasium Bildning AB avseende brister rörande beslut om betyg i form av egenhändigt signerade betyg. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser elevhälsans kompetenser.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Ange kontorsadress. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:644) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2025 inlett en tillsyn av Klara Teoretiska Gymnasium Stockholm Östra i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Klara Teoretiska Gymnasium Stockholm Östra följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, skolans arbete med trygghet och studiero samt arbete med kränkande behandling, betyg, elevhälsans kompetenser och frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 21 januari och 29 januari 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, frånvaroutredningar, betygskatalog och planen mot kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att om en elev riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas sätter skolan in extra anpassningar. Lärare ger i intervju exempel på extra anpassningar som de använder, exempelvis inläsningstjänst, en-till-en avstämning och hjälp att påbörja uppgifter. Lärare uppger att många elever är i behov av extra anpassningar

och att de inte hinner med att ge alla elever de anpassningar som eleverna har behov av, exempelvis enskild genomgång. I intervju med elevhälsan bekräftar de att alla elever inte får de extra anpassningar som de är i behov av. Rektorn anger i intervju att det finns lärare som inte ger extra anpassningar.

Om läraren fortsatt bedömer att eleven inte kommer att uppfylla betygskriterierna gör lärarna en anmälan i skolans digitala plattform. Anmälan går till rektorn. Därefter genomförs en utredning om särskilt stöd. Undervisande lärare, mentor och elevhälsan är involverad i utredningen. Om utredningen om särskilt stöd visar att eleven är i behov av särskilt stöd upprättas ett åtgärdsprogram och om utredningen visar att eleven inte är i behov av särskilt stöd tas beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram.

Lärare uppger att läsförståelse är en av skolans främsta utmaningar och att det finns ett stort behov av speciallärare i ämnet svenska. Enligt lärare ges inte särskilt stöd i svenska då skolan saknar speciallärare för det ämnet.

Elevhälsan bekräftar att elever som är i behov av stöd i form av specialpedagogisk kompetens i svenska inte ges det stödet. Åtgärden stöd i form av specialpedagogiska insatser skrivs inte in i åtgärdsprogrammet då det saknas resurser för det. Elevhälsan uppger vidare att skolan har som målsättning att på sikt att kunna erbjuda speciallärare i svenska.

Rektorn anger i intervju att eleverna får det stöd som skolan har förutsättningar att ge dem. Vidare anger rektorn att det finns elever på skolan som är i behov av speciallärare i svenska.

Rättslig reglering

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges. (2 kap. 10 § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,

2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller

3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen på skolenhetsnivå. Huvudmannen ska även analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Rektorn ansvarar för att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen sker på skolenhetsnivå. (4 kap. 3–4 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd.

Av utredningen framgår att lärarna arbetar med extra anpassningar men att de inte alltid hinner ge extra anpassningar till de elever som är i behov av det. Skolinspektionen konstaterar att det av utredningen framgår att alla elever som behöver extra anpassningar inte får det. Detta är en brist.

Vidare framgår det av utredningen att åtgärder i form av specialpedagogiska insatser som elever är i behov av, inte alltid ges eller

skrivs in i elevernas åtgärdsprogram eftersom skolan saknar en speciallärare i ämnet svenska. Att skolan har elever som är i behov av särskilt stöd men som inte ges det på grund av att skolan inte kan tillgodose det aktuella särskilda stödet är således en brist.

Skolans arbete med att skapa trygghet och studiero samt arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer framgår att eleverna till största del upplever sig trygga på skolan. Studieron beskrivs som varierande av samtliga intervjugrupper både när det gäller ämnen och klasser.

Utredningen visar att skolan har ordningsregler, exempelvis att komma i tid och lyssna på personalens tillsägelser. I intervjuer med elever framgår att eleverna är involverade i framtagandet av ordningsregler via elevrådet.

I intervjuer med elever och lärare framgår det att skolan använder sig av disciplinära åtgärder i form av kvarsittning och utvisning. Rektorn uppger i intervju att lärare dokumenterar disciplinära åtgärder och rektorn tar del av dokumentationen.

Vad gäller kränkande behandling uppger elever, lärare och elevhälsan att det sker kränkningar på skolan, främst verbala kränkningar. Vid intervju med lärare framkommer att alla kränkningar inte anmäls av all personal på skolan. Lärare beskriver det som en omöjlighet att anmäla alla kränkningar som sker i korridorerna men att lärarna anmäler de kränkningar som sker i klassrummet. Rektorn anger att anmälning om kränkande behandling sker via mejl till rektorn. Huvudmannen har i sitt yttrande över tjänsteanteckningen angett att lärare kan anmäla till rektor både via mejl och skolans digitala plattform. Alla anmälningar om kränkande behandling skickas vidare till huvudmannen. Utredningen visar vidare att skolan har en plan mot kränkande behandling.

Elever och lärare uppger att mobiltelefoner ska samlas in vid lektionerna men att det inte görs av alla lärare. Elever uppger vidare att det förekommer att eleverna använder mobiltelefonerna under lektionerna till annat än vad som framgår av lärarens instruktioner. Vid lektionsobservationer noterades det av Skolinspektionens utredare att flertalet elever använde mobiltelefoner under lektionen. Skolan har skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen)

I grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan får en lärare eller en handledare som avses i 21 kap. 13 § visa ut en elev från

undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren eller handledaren.

Om läraren eller handledaren inte är närvarande i undervisningslokalen får annan personal visa ut en elev från lokalen under motsvarande förutsättningar som anges i första stycket. I sådana fall ska läraren eller handledaren underrättas i efterhand. (5 kap. 7 § skollagen)

Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar. (5 kap. 8 § skollagen)

Om en åtgärd vidtagits enligt 7, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 eller 23 §, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. Om åtgärden rör omhändertagande av föremål enligt 22 §, gäller denna skyldighet endast om föremålet inte återlämnats efter lektionens slut. (5 kap. 24 § skollagen)

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Inledningsvis konstaterar Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att huvudmannen och skolan uppfyller författningarnas krav när det

gäller trygghet och studiero. Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i verksamheten när det gäller skolans arbete med kränkande behandling samt användning och omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning.

Av utredningen framgår att personal inte alltid anmäler till rektorn då de får kännedom att en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling. Detta är en brist. Personal som får kännedom att en elev anser sig blivit kränkt har en anmälningsskyldighet. Anmälan ska ske till rektorn i nära anslutning till händelsen. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är eller huruvida incidenten utgör kränkande behandling innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Att personalen inte anmäler kränkningar innebär i sin tur att det förekommer kränkningar som inte anmäls vidare av rektorn till huvudmannen. När kränkningar inte anmäls systematiskt medför detta att huvudmannen inte kan agera för att en utredning startas skyndsamt och huvudmannen har inte heller möjlighet att vidta de åtgärder som krävs för att förhindra att kränkningar sker igen.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar för de kränkningar som rektorn får kännedom om, samt att vidta de åtgärder som krävs för att förhindra att kränkande behandling framkommer inget annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Av utredningen framkommer att mobiltelefoner används under lektionstid till annat än vad som framgår av lärarens instruktioner. Detta styrks genom genomförda lektionsobservationer där flertalet elever använt mobiltelefoner under lektionstid. Detta är en brist.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår det att frånvaro är en utmaning för skolan. Rektorn anger i intervju att frånvaron på skolan är för hög.

Lärare anger olika procentsatser för att starta en utredning om frånvaro. Vissa lärare anger att de utgår från 20 procent frånvaro, vissa 30 och andra 40 procent för att starta en frånvaroutredning. En lärare som anger att hen utgår från 40 procent när det kommer till att starta en utredning om frånvaro säger att hen inte skulle hinna med att utreda om hen la sig på en lägre procentsats.

Lärare anger att är det lärare eller programrektorn som startar utredning om frånvaro. Enligt lärare, elevhälsan och rektorn genomför mentorn

frånvaroutredningen. Rektorn får kännedom om elever som har upprepade och längre frånvaro när lärare inleder en utredning i systemet. En lärare säger att man i utredningen sätter upp mål, letar efter mönster och hittar orsaken till frånvaron. Rektorn ger exempel på åtgärder som vidtas för att minska frånvaron för elever exempelvis att skolan ringer hem och har kontakt med hemmet, extra hälsosamtal, samtal med kuratorn eller göra en incheck/utcheck för att eleverna ska känna sig sedda. I intervju med lärare framkommer det att skolledningen kan säga till lärare att de ska utreda frånvaron, ha samtal med vårdnadshavare och utreda och anteckna utifrån en mall.

Elevhälsan uppger att det finns en risk att elever som har problematisk frånvaro inte utreds och att det är upp till den enskilda mentorn att starta frånvaroutredning.

Skolinspektionen har begärt att få ta del av namn på elever som under vårterminen 2025 har 20 procent eller högre frånvaro. På frånvarolistan finns det totalt 352 elever. I frånvarolistan anges att det har startats en frånvaroutredning för 67 av eleverna och för 38 av eleverna är frånvaron utredd. För 211 av dessa elever har skolan inte utrett elevernas frånvaro, ingen av dessa elever har ett aktivt åtgärdsprogram. 138 av dessa 211 elever har 20 procent frånvaro eller mer två terminer i rad. 88 av dessa 211 elever hade även 40 procent eller högre frånvaro under läsåret 2023/2024. Huvudmannen har anmält två av 352 elever till elevernas hemkommun för att de i betydande utsträckning varit frånvarande.

Skolinspektionen har även begärt att få ta del av åtgärdsprogram med eventuellt tillhörande beslut, eventuellt bakomliggande utredningar samt eventuella utredningar om frånvaro för ett antal elever. Fyra¹ av dessa elever har över 30 procent frånvaro de två senaste terminerna och lärare har i intervju angett att eleverna har hög frånvaro. Av dokumentationen framgår att det inte är genomfört någon utredning av orsakerna till frånvaron för dessa elever. Vidare framgår det inte vilka åtgärder som kommer att vidtas för att öka elevernas närvaro.

Huvudmannen har i sitt yttrande över tjänsteanteckningen angett att huvudmannen inte får någon automatisk information om en utredning startas men har tillgång och kan se vilka utredningar som startas. Huvudmannen får dock information om när besluts tagits och hemkommunen meddelats att elever utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning.

Rättslig reglering

¹Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses elev 2, elev 3, elev 4 och elev 7.

När en elev börjar eller slutar vid en gymnasieskola med en annan huvudman än hemkommunen, ska huvudmannen snarast meddela detta till hemkommunen.

Detsamma gäller om en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning. Denna skyldighet påverkar inte huvudmannens ansvar för att ge stöd eller särskilt stöd till elever. (15 kap. 15 § skollagen)

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Det är viktigt att arbeta förebyggande och att utreda bakomliggande orsaker till elevers frånvaro och bristande måluppfyllelse, så att lämpliga åtgärder i god tid kan vidtas så att eleverna ska uppnå utbildningsmålen. Bestämmelsen innehåller inte några detaljerade krav eller formkrav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras. Fokus bör vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, till exempel så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår av skolans frånvarorapportering (prop. 2017/18:183, s.73 och 75).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med utredning av frånvaro för elever som har upprepad eller längre frånvaro samt när det gäller att meddela elevernas hemkommun om eleverna är frånvarande i betydande utsträckning.

Av utredningen framgår att rektorn inte alltid skyndsamt startar en frånvaroutredning för elever som har upprepad eller längre frånvaro. I enbart 29 procent av de elever som återfinns i huvudmannens

sammanställning har det påbörjats eller genomförts en frånvaroutredning. Det finns i frånvarolistan 138 elever som har 20 procent frånvaro eller mer två terminer i rad och som det inte har genomförts någon frånvaroutredning för. 88 av dessa elever hade även 40 procent eller högre frånvaro under läsåret 2023/2024. Skolinspektionen konstaterar att det av utredningen framgår att rektorn inte alltid skyndsamt startar en frånvaroutredning för elever med upprepad eller längre frånvaro, vilket är en brist.

Vidare framgår det av utredningen att de frånvaroutredningar som startas inte utreder orsakerna till elevernas frånvaro eller vilka åtgärder som kommer att vidtas för att öka elevernas närvaro. Detta är en brist. Om orsakerna till frånvaron inte utreds och skolan inte vidtar några åtgärder för att öka elevens närvaro riskerar eleven att inte nå godkända betyg vilket kan påverka elevens förutsättning att ta gymnasieexamen.

Om det i samband med utredningen av en elevs frånvaro uppmärksammas att elevens behov av särskilt stöd också behöver utredas så ska även en sådan utredning inledas. Flera utredningskrav kan därmed aktualiseras för en och samma elev. Det finns inget som hindrar att arbetet samordnas i den utsträckning som är lämpligt. Detta innebär exempelvis att skolan kan genomföra en utredning om särskilt stöd och en utredning om frånvaro i en sammanhållen utredning om utredningen uppfyller kraven som finns för de utredningar som aktualiserats.

Huvudmannen har anmält två av 352 elever till elevernas hemkommun för att de varit frånvarande i betydande utsträckning. Skolinspektionen kan konstatera att flertalet elever haft omfattade frånvaro under längre tid och borde därför ha anmälts till elevernas respektive hemkommun. Att detta inte har gjorts är en brist.

Betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att en provning sker på hela kursen och att provningen genomförs av undervisande lärare.

Elever och lärare har i intervju angett att lärarna gör en samlad bedömning av resultatet på nationella proven och vad eleven har presterat på övriga moment under kursen. Skolan arbetar även med jämförelser mellan kursbetyg och provbetyg vilket redogörs i skolans kvalitetsrapport.

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna på skolan och betygskatalogen för nuvarande elever för vårterminen 2024.

Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, namn på skolenheten, huvudman, lägeskommun, program, kurs, kurskod och poäng. Längst ner på varje sida i betygskatalogen har den lärare som ansvarat för undervisningen signerat och daterat betygen för samtliga elever i undervisningsgruppen med en signatur.

Flertalet betyg är överstrukna i betygskatalogen och ett nytt betyg står bredvid det överstrukna betyget. I fältet för "Betygsdatum, övrig info" står ett datum överstruket och ett nytt datum har skrivits dit. I fältet "Notering" förekommer det i vissa fall ett "P". Vissa överstrykningar saknar hänvisningar.

I kursen samhällskunskap 1b har rektorn skrivit under betygskatalogen i stället för den undervisande läraren. Rektorn har i intervju angett att hen har signerat betygskatalogen för att läraren inte kunde skriva under betygskatalogen och utifrån att det var väldigt många elever så skrev rektorn under betygskatalogen. Vidare har rektorn angett att denna inte är anställd som lärare och att rektorn har legitimation i samhällskunskap.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. (3 kap. 14 § skollagen)

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § skollagen)

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras. (3 kap. 19 § skollagen)

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg finna att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt.

En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks.

Ändringen ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av

flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas. (3 kap. 20 § skollagen)

Vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (15 kap. 25 § skollagen)

Den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning.

Regeringen får meddela föreskrifter om prövning. Sådana föreskrifter får innebära inskränkning av rätten till prövning. (15 kap. 28 § skollagen)

Om ett betyg är beroende av två eller flera legitimerade lärares bedömning och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av den eller de av dessa lärare som har behörighet att undervisa i det ämne som betyget avser.

Om ett betyg är beroende av en bedömning av två eller flera legitimerade lärare som är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa lärare inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn.

Om ett betyg är beroende av en bedömning av två eller flera legitimerade lärare som inte är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. (8 kap. 1 b § gymnasieförordningen 2010:2039)

Betyg ska sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet. (15 kap. 22 § skollagen)

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. (8 kap. 8 § gymnasieförordningen)

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §).

Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §).

I gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen har avslutats. Betyg efter prövning i gymnasieskolan ska föras in i betygskatalogen i anslutning till prövningen (6 §).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §).

En betygskatalog ska innehålla 1. Skolverkets skolenhetskod, 2. skolform, 3. namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen, 4. namn på eleven och elevens personnummer eller motsvarande, 5. namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg, 6. namn på klass eller motsvarande, och i förekommande fall 7. namn på program och studieväg i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan eller namn på nationell profil och utgång i vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan (8 §).

En betygskatalog i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska innehålla 1. kursens namn, poäng och kurskod samt elevens betyg efter genomgången kurs, 2. elevens betyg på gymnasiearbetet, examensarbetet eller gymnasiearbetet i anpassad gymnasieskola, 3. i förekommande fall elevens betyg i ett ämne enligt grundskolans kursplan, och 4. uppgift om eleven har följt en specialinriktad ämnesplan enligt 11 kap. 4 § gymnasieförordningen. Det ska framgå vilket centralt innehåll undervisningen i den specialinriktade ämnesplanen har omfattat. Betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i kursen sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 8 kap. 8 § gymnasieförordningen och 7 kap. 21 § förordningen (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning markeras med ett horisontellt streck. För en elev i anpassade gymnasieskolan som inte har uppfyllt betygskriterierna för betyget E ska markeringen *** anges i stället för betyg (12 §).

Bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg finns i 3 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800). Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. (15 §).

En elev i gymnasieskolan har rätt att genomgå provning vid den egna skolenheten i alla ämnen som ingår i elevens individuella studieplan på de nivåer som ingår i studieplanen. Eleven får dock inte genomgå provning på en viss nivå i ett ämne om eleven tidigare har fått minst betyget E på den nivån.

En elev i gymnasieskolan har också rätt att genomgå provning vid den egna skolenheten i alla grundskoleämnen och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock inte om eleven tidigare

har fått minst betyget E i grundskoleämnet eller på gymnasiearbetet.
(8 kap. 24 § gymnasieförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Inledningsvis konstaterar Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller provningar och betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i. Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans beslut om betyg och betygskatalog.

Det är en brist att provning, rättelse eller ändring av betyg inte har gjorts i enlighet med lagens krav. Av utredningen framgår att det finns överstrykningar i betygskatalogen utan någon hänvisning till om betyget som har justerats är rättelse eller en ändring. Enligt gällande föreskrifter kan endast rektorn rätta ett betyg medan det i första hand är den som fattat beslut om ett betyg som har rätt att ändra betyget. Det är därför viktigt att det av betygskatalogen framgår om ett betyg har rättats eller ändrats samt om det har skett en provning.

Rektorn har signerat betygskatalogen för samhällskunskap 1b i stället för undervisande lärare. Rektorn har legitimation i samhällskunskap men är inte anställd som lärare. Utgångspunkten är att det är undervisande lärare som ska sätta betyget. Det är enbart under vissa förutsättningar som rektorn får besluta om ett betyg. Rektorn har i intervju angett att hen har signerat betygskatalogen för att läraren inte kunde skriva under betygskatalogen och utifrån att det var väldigt många elever så skrev rektorn under betygskatalogen. Detta är en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att inte varje betyg i betygskatalogen är signerat och daterat. Då varje enskilt betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en egenhändig signatur med datering.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Klara Gymnasium Bildning AB verksamhet vid Klara Teoretiska Gymnasium Stockholm Östra uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att betyg ska signeras av den lärare som bedriver undervisningen när betyg ska sättas samt att det inte framgår ur betygskatalogen ifall ett betyg har beslutats efter provning, rättats eller ändrats samt är detta har gjorts. Det finns därför skäl att förelägga Klara Gymnasium Bildning AB att fullgöra

sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Klara Gymnasium Bildning AB vid Klara Teoretiska Gymnasium Stockholm Östra uppfyller inte författningarnas krav vad gäller signering av beslut om betyg då varje enskilt betyg inte är signerat och daterat i betygskatalogen.

Skolinspektionen bedömer att det i nuläget finns särskilda skäl att avstå från att ingripa mot att inte varje enskilt betyg egenhändigt signerats. Bedömningen görs mot bakgrund av att Skolverket har meddelat att myndigheten har för avsikt att se över föreskrifterna om betygskatalog och behov av ytterligare stöd när det gäller vilka krav som ställs på signering av betyg i betygskatalogen.

Områden utan konstaterade brister

Elevhälsans kompetenser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier och intervjuer med personal i elevhälsan framgår att specialpedagog, kurator, studie- och yrkesvägledare och skolsköterska ingår i elevhälsan på skolan. Det finns även tillgång till skolläkare och psykolog.

Rättslig reglering

För eleverna i gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Tonny Johansson.

Utredaren Ida Domeij har varit föredragande i ärendet.